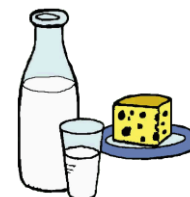

MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI
ZINTEGROWANY SYSTEM ROLNICZEJ INFORMACJI RYNKOWEJ
 (podstawa prawna: ustawa o rolniczych badaniach rynkowych z dnia 30 marca 2001r.
WYDZIAŁ INFORMACJI RYNKOWEJ

RYNEK MLEKA

Nr 19/ 2021
 20 maja 2021r.

NOTOWANIA Z OKRESU: 10-16.05.2021r.

Badanie cen sprzedaży prowadzone jest na reprezentatywnej próbie. Średnie ceny liczone są jako średnie ważona.

I. CENY SPRZEDAŻY NETTO (bez VAT)) PRODUKTÓW MLECZARSKICH w zł/100kg.

1. Kraj

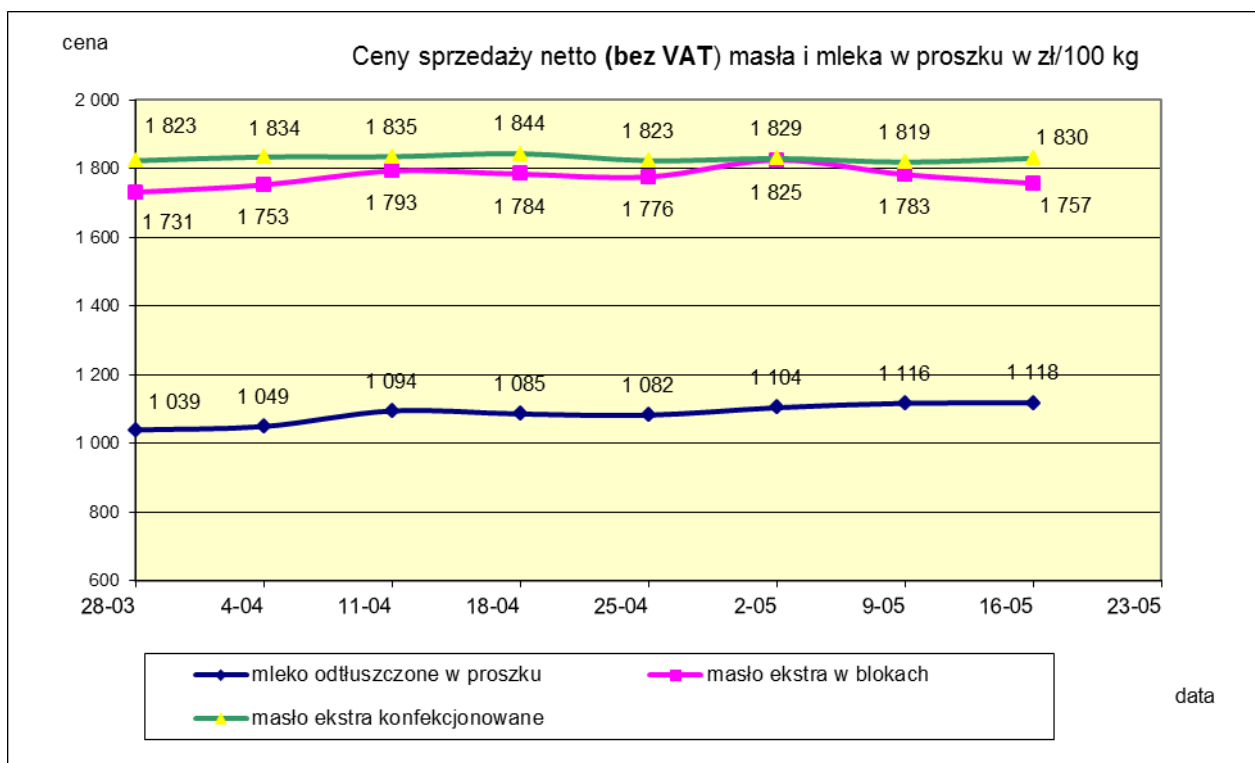
1.1. Produkty mleczarskie płynne.

TOWAR	Zawartość tłuszczu	POLSKA		
		Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana ceny [%]
		16.05.2021	09.05.2021	
Mleko spożywcze pasteryzowane	do 0,5%	--	--	--
	1,5-1,8%	--	--	--
	2%	192,7	192,7	0,0
	3,2%	204,7	204,4	0,2
	od 3,5%	294,3	308,4	-4,6
	Ogółem	199,6	199,4	0,1
Mleko spożywcze UHT	do 0,5%	196,5	194,6	1,0
	1,5-1,8%	209,7	205,4	2,1
	2%	213,6	220,7	-3,2
	3,2%	220,4	217,0	1,5
	od 3,5%	235,8	244,7	-3,6
	Ogółem	217,5	218,8	-0,6
Jogurt naturalny	do 0,5%	255,0	256,9	-0,7
	1,5-1,8%	491,0	479,7	2,4
	2%	381,6	375,1	1,7
	3,2%	478,9	472,9	1,3
	od 3,5%	424,2	425,5	-0,3
	Ogółem	439,1	438,2	0,2
Kefir	do 0,5%	363,1	362,6	0,1
	1,5-1,8%	282,9	281,4	0,5
	2%	284,0	288,0	-1,4
	3,2%	nld	nld	-
	od 3,5%	--	--	--
	Ogółem	285,5	288,0	-0,9
Śmietana i śmietanka	10-29%	636,3	635,5	0,1
	pow. 29%	1004,1	981,3	2,3
	Ogółem	719,6	719,4	0,0

Wykorzystanie możliwe z dokładnym podaniem źródła

1.2. Produkty mleczarskie stałe

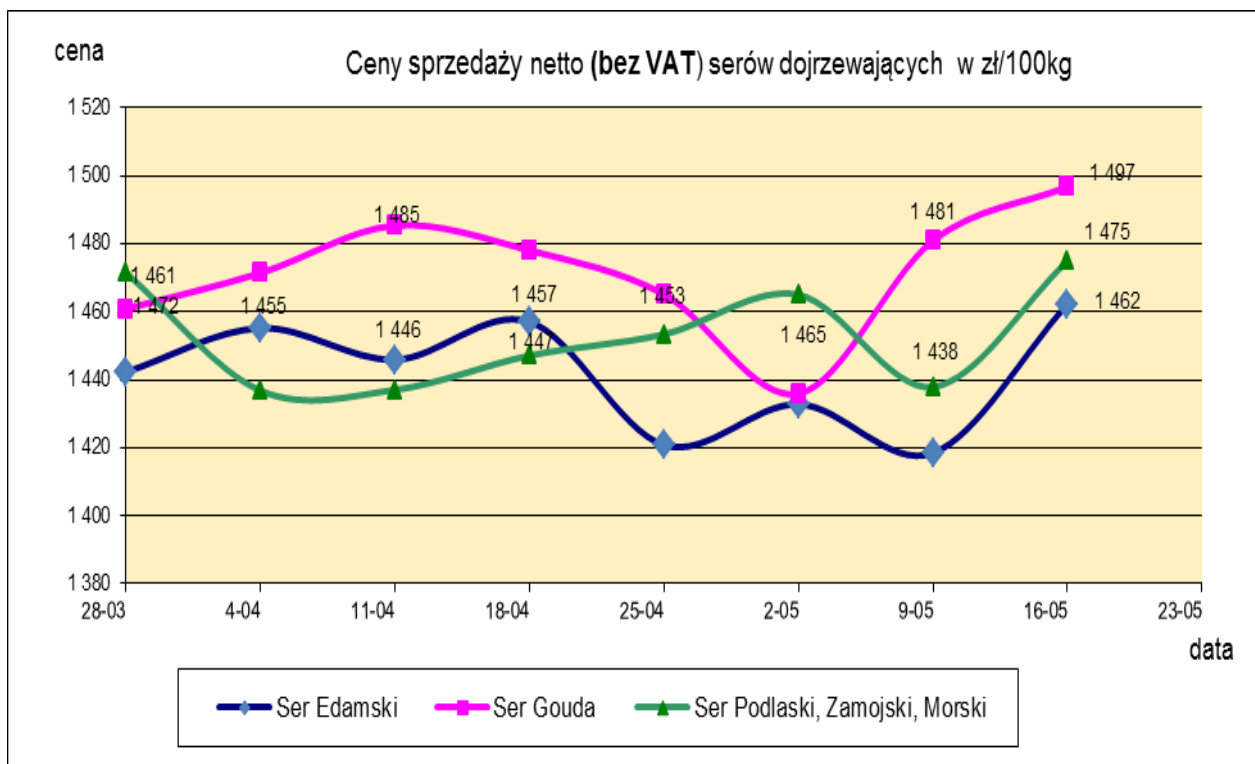
TOWAR	Rodzaj	POLSKA		
		Cena [zł/100kg]		tyg- zmiana
		16.05.2021	09.05.2021	ceny [%]
Masło 82% tł., 16% wody	w blokach	1757	1783	-1,4
	konfekcjonowane	1830	1819	0,6
Masło 80% tł., 16% wody, 2% soli	w blokach	--	--	--
Masło	Ogółem	1818	1814	0,2
Mleko w proszku	pełne	1389	1394	-0,4
	odtłuszczone	1118	1116	0,1
	Ogółem	1185	1163	1,9
Mleko zagęszczone	słodzone	nld	nld	-
	niesłodzone	nld	601	-
	Ogółem	597	662	-9,9
Bezwodny tłuszcz mleczny		nld	nld	-
Serwatka w proszku		392	402	-2,4
Laktoza		--	--	--
Kazeina i kazeiniany		--	--	--

Wykorzystanie możliwe z dokładnym podaniem źródła

1.3. Sery i twarogi.

TOWAR	Rodzaj	POLSKA		
		Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana
		16.05.2021	09.05.2021	ceny [%]
SERY DOJRZEWAJĄCE	EDAMSKI	1462	1418	3,1
	GOUDA	1497	1481	1,1
	CHEDDAR	1485	1471	0,9
	typu EMENTALER	1619	1637	-1,1
	PODLASKI, ZAMOJSKI, MORSKI	1475	1438	2,6
	PARMEZAN	nld	--	--
	RADAMER	nld	nld	-
Ser typu MOZZARELLA		1581	1531	3,2
Ser typu FETA		1054	1034	1,9
SERY PLEŚNIOWE		2242	2173	3,2
SERY i TWAROGI ŚWIEŻE	twaróg min. 40% tł.	924	914	1,1
	serek granulowany min. 40% tł.	682	688	-0,9

Wykorzystanie możliwe z dokładnym podaniem źródła

2. Ceny sprzedaży (netto bez VAT) produktów mleczarskich za 100kg w makroregionach **.

2.1. Produkty mleczarskie stałe.

TOWAR	Rodzaj towaru	MAKROREGION											
		PÓLNOCNY			CENTRALNY			POŁUDNIOWO-WSCHODNI			ZACHODNI		
		Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana	Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana	Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana	Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana
		16.05.2021	09.05.2021	ceny [%]	16.05.2021	09.05.2021	ceny [%]	16.05.2021	09.05.2021	ceny [%]	16.05.2021	09.05.2021	ceny [%]
Masło 82% tł., 16% wody	w blokach	1778	1789	-0,6	1800	1765	2,0	1864	1849	0,8	1714	1728	-0,8
	konfekcjonowane	1831	1817	0,8	1839	1849	-0,5	1859	1894	-1,9	1806	1790	0,9
Masło 80% tł., 16% wody, 2% soli	w blokach	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Masło	Ogółem	1823	1813	0,5	1838	1849	-0,6	1859	1883	-1,3	1769	1776	-0,4
Mleko w proszku	pełne	1368	1326	3,2	1459	1427	2,2	nld	--	--	nld	nld	-
	odtłuszczone	1130	1117	1,2	1130	1127	0,2	1092	1083	0,9	1119	1122	-0,3
	Ogółem	1229	1136	8,2	1184	1198	-1,1	1118	1083	3,3	1186	1277	-7,1
Mleko zagęszczone	słodzone	--	--	--	--	--	--	--	--	--	nld	nld	-
	niesłodzone	nld	nld	-	--	--	--	--	--	--	nld	nld	-
	Ogółem	nld	nld	-	--	--	--	--	--	--	nld	nld	-
Bezwodny tłuszcz mleczny	nld	nld	-	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Serwatka w proszku	404	423	-4,4	370	356	4,2	350	305	14,7	--	--	--	--
Laktoza	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Kazeina i kazeiniany	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

** - makroregiony sprzedaży produktów mleczarskich

Północny :Woj.: pomorskie, warmińsko – mazurskie, podlaskie, kujawsko – pomorskie.

Centralny : Woj.: mazowieckie, łódzkie.

Południowo-Wschodni: Woj.: lubelskie, świętokrzyskie, podkarpackie, małopolskie, śląskie.

Zachodni: Woj.: opolskie, dolnośląskie, wielkopolskie, lubuskie, zachodnio-pomorski

Wykorzystanie możliwe z dokładnym podaniem źródła

2.2. Produkty mleczarskie płynne.

TOWAR	Zawartość tłuszczu	MAKROREGION											
		PÓLNOCNY			CENTRALNY			POŁUDNIOWO-WSCHODNI			ZACHODNI		
		Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana	Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana	Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana	Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana
		16.05.2021	09.05.2021	cenę [%]	16.05.2021	09.05.2021	cenę [%]	16.05.2021	09.05.2021	cenę [%]	16.05.2021	09.05.2021	cenę [%]
Mleko spożywcze pasteryzowane	do 0,5%	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	1,5-1,8%	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	2%	195,2	195,5	-0,1	193	177	8,8	183	184	-0,6	189	190	-0,2
	3,2%	204,5	204,2	0,2	204	206	-0,6	246	246	-0,3	187	188	-0,4
	od 3,5%	nld	nld	-	--	--	--	nld	nld	-	--	--	--
	Ogółem	201,9	201,7	0,1	197	187	5,4	188	189	-0,3	189	189	-0,2
Mleko spożywcze UHT	do 0,5%	201,5	197,5	2,0	189	188	0,6	--	--	--	--	--	--
	1,5-1,8%	209,2	205,3	1,9	210	206	2,4	--	--	--	--	--	--
	2%	216,1	225,2	-4,0	211	205	2,5	nld	nld	-	--	--	--
	3,2%	221,0	217,1	1,8	218	217	0,7	187	--	--	nld	nld	-
	od 3,5%	235,9	245,0	-3,7	210	229	-8,1	nld	nld	-	--	--	--
	Ogółem	218,7	220,7	-0,9	215	214	0,4	nld	nld	-	nld	nld	-
Jogurt naturalny	do 0,5%	nld	nld	-	nld	nld	-	--	--	--	--	--	--
	1,5-1,8%	nld	nld	-	nld	nld	-	294	279	5,7	nld	nld	-
	2%	431,3	411,3	4,9	nld	nld	-	380	378	0,4	nld	nld	-
	3,2%	--	--	--	nld	nld	-	--	-	--	nld	nld	-
	od 3,5%	nld	nld	-	nld	nld	-	482	476	1,3	--	--	--
	Ogółem	407,5	399,1	2,1	402	394	2,0	391	391	-0,2	478	472	1,2
Kefir	do 0,5%	363,1	362,6	0,1	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	1,5-1,8%	258,8	262,6	-1,4	285	282	1,1	330	311	6,0	286	321	-11,1
	2%	323,6	327,1	-1,1	226	238	-4,9	285	289	-1,3	304	288	5,5
	3,2%	--	--	--	--	--	--	nld	nld	-	--	--	--
	od 3,5%	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	Ogółem	297,0	297,2	-0,1	264	267	-0,8	289	291	-0,8	296	302	-2,0
Śmietana i śmietanka	10-29%	655,4	652,9	0,4	567	581	-2,4	690	704	-2,1	607	571	6,4
	pow. 29%	1013,5	1015,9	-0,2	986	954	3,4	835	818	2,1	1 064	998	6,6
	Ogółem	722,0	711,6	1,5	734	768	-4,5	734	734	0,0	704	709	-0,7

Wykorzystanie możliwe z dokładnym podaniem źródła

2.3. Sery i twarogi.

TOWAR	Rodzaj	MAKROREGION											
		PÓLNOCNY			CENTRALNY			POŁUDNIOWO-WSCHODNI			ZACHODNI		
		Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana	Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana	Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana	Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana
		16.05.2021	09.05.2021	cenę [%]	16.05.2021	09.05.2021	cenę [%]	16.05.2021	09.05.2021	cenę [%]	16.05.2021	09.05.2021	cenę [%]
SERY DOJRZEWAJĄCE	EDAMSKI	1474	1416	4,1	1387	1389	-0,1	--	--	--	1407	1510	-6,8
	GOUDA	1521	1487	2,2	1416	1431	-1,1	1411	1425	-0,9	1366	1428	-4,4
	CHEDDAR	nld	nld	-	nld	nld	-	--	--	--	--	--	--
	EMENTALER	1730	1646	5,1	nld	nld	-	nld	nld	-	nld	nld	-
	PODLASKI, ZAMOJSKI, MORSKI	1455	1431	1,7	1504	1453	3,5	1451	1548	-6,3	nld	nld	-
	PARMEZAN	nld	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	RADAMER	--	--	--	--	--	--	nld	nld	-	--	--	--
Ser typu MOZZARELLA	1590	1532	3,8	1474	1465	0,6	1435	1434	0,1	--	--	--	
Ser typu FETA	nld	nld	-	nld	nld	-	nld	nld	-	--	--	--	
SERY PLEŚNIOWE	2005	1960	2,3	--	--	--	--	--	--	2561	2540	0,8	
SERY i TWAROGI ŚWIEŻE	twaróg min. 40% tł.	1023	1014	0,9	1024	1000	2,4	1025	1024	0,1	800	800	0,0
	serek granulowany min. 40% tł.	nld	nld	-	nld	nld	-	nld	nld	-	nld	nld	-

*-makroregiony sprzedaży produktów mleczarskich

Północny :Woj.: pomorskie, warmińsko – mazurskie, podlaskie, kujawsko – pomorskie.

Centralny : Woj.: mazowieckie, łódzkie.

Południowo-Wschodni: Woj.: lubelskie, świętokrzyskie, podkarpackie, małopolskie, śląskie.

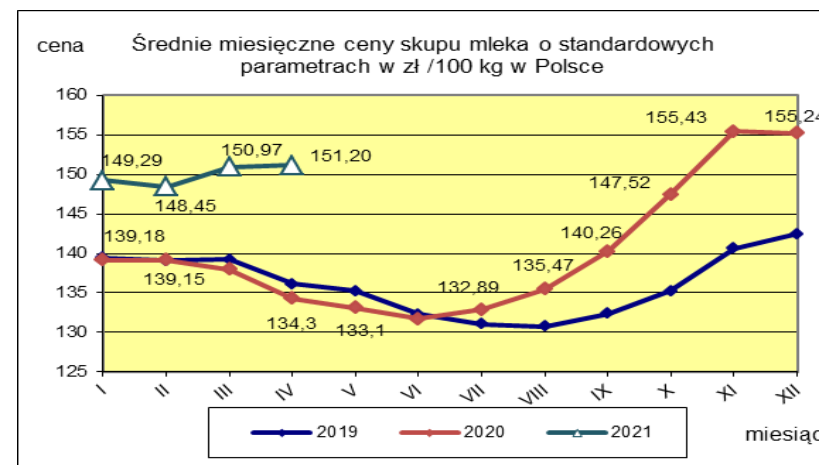
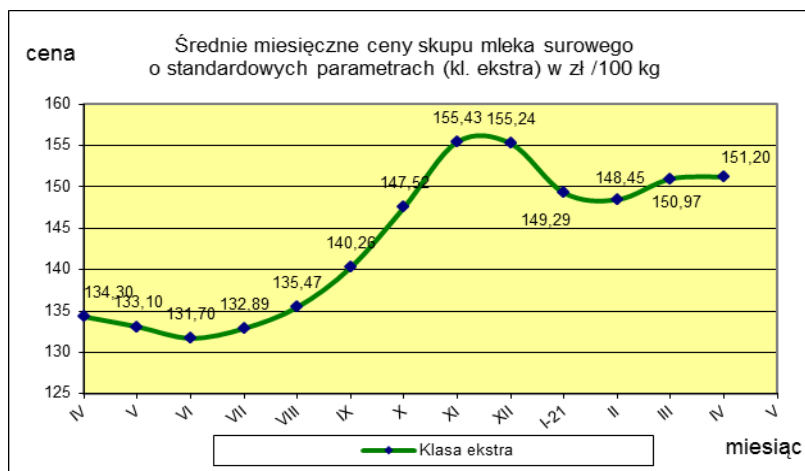
Zachodni: Woj.: opolskie, dolnośląskie, wielkopolskie, lubuskie, zachodnio-pomorskie

Wykorzystanie możliwe z dokładnym podaniem źródła

II. CENY SKUPU (netto bez VAT) MLEKA SUROWEGO o standardowych parametrach (d. kl. Ekstra) w zł/100kg.

TOWAR	POLSKA				
	Cena [zł/100kg]		Miesięczna zmiana ceny (%)	marzec 21	
	kwiecień	marzec		białko %	tłuszcz %
Mleko surowe do skupu o standardowych parametrach	151,2	151,0	0,2	3,36	4,13

TOWAR	MAKROREGION											
	PÓLNOCNY			CENTRALNY			POŁUDNIOWO-WSCHODNI			ZACHODNI		
	Cena [zł/100kg]		Miesięczna zmiana ceny [%]	Cena [zł/100kg]		Miesięczna zmiana ceny [%]	Cena [zł/100kg]		Miesięczna zmiana ceny [%]	Cena [zł/100kg]		Miesięczna zmiana ceny [%]
	kwiecień	marzec		kwiecień	marzec		kwiecień	marzec		kwiecień	marzec	
Mleko surowe do skupu o standardowych parametrach	154,5	155,0	-0,3	146,5	146,5	-0,1	147,6	146,0	1,1	145,5	142,9	1,9

Wykorzystanie możliwe z dokładnym podaniem źródła

III. ZMIANA CEN WYBRANYCH PRODUKTÓW MLECZARSKICH.

1. Zmiana cen wybranych produktów mleczarskich w porównaniu do poprzedniego tygodnia, w oparciu o kurs €

Towar	POLSKA					
	Cena zł/100kg		Tygodniowa zmiana ceny [%]	Cena EUR/100kg		tygodniowa zmiana ceny [%]
	2021-05-16	2021-05-09		2021-05-16	2021-05-09	
Masło Ekstra w blokach	1 757	1 783	-1,4	387	390	-0,9
Masło Ekstra konfekcjonowane	1 830	1 819	0,6	403	398	1,2
Mleko odłuszczone w proszku	1 118	1 116	0,1	246	244	0,7
Mleko pełne w proszku	1 389	1 394	-0,4	306	305	0,2
Ser Edamski	1462	1418	3,1	322	310	3,6
Ser Gouda	1497	1481	1,1	329	324	1,6
Średni kurs EUR				4,5455	4,5700	tyg zmiana kursu
				4,5455	4,5700	-0,54

2. Zmiana cen wybranych produktów mleczarskich w zł/100kg w skali tygodnia, miesiąca, początku roku, roku i dwóch lat.

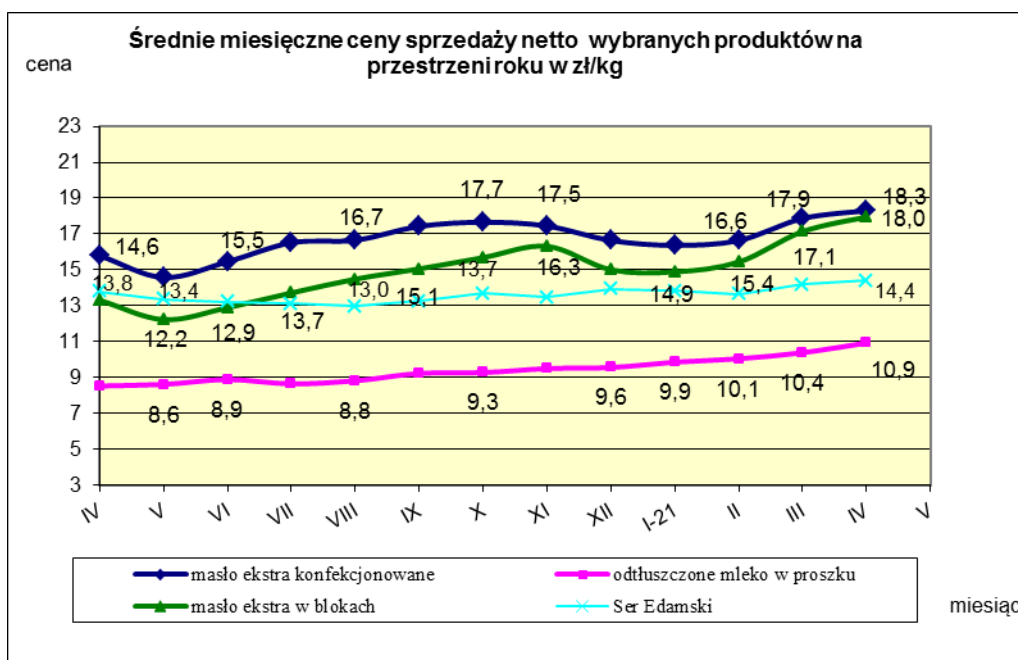
Towar	Cena						Dynamika w skali				
	Aktualna 10-16.05	tydzień temu	miesiąc temu	początek roku	rok temu	2 lata temu	tygodnia	miesiąca	początek roku	roku	2 lat
Mleko surowe skup kwiecień 21	151,2		151,0	149,3	134,3	136,2		100,2	101,3	112,6	111,0
Mleko w proszku odłuszczone	1118	1116	1085	983	833	794	100,1	103,0	113,8	134,1	140,8
Mleko w proszku pełne	1389	1394	1340	1189	1184	1170	99,6	103,6	116,8	117,3	118,7
Masło w blokach	1757	1783	1784	1470	1242	1742	98,6	98,5	119,5	141,5	100,9
Masło konfekcjonowane	1830	1819	1844	1624	1487	1865	100,6	99,3	112,7	123,1	98,1
Ser Edamski	1462	1418	1457	1377	1385	1283	103,1	100,4	106,2	105,6	114,0
Ser Gouda	1497	1481	1478	1450	1388	1308	101,1	101,3	103,2	107,8	114,4

Wykorzystanie możliwe z dokładnym podaniem źródła

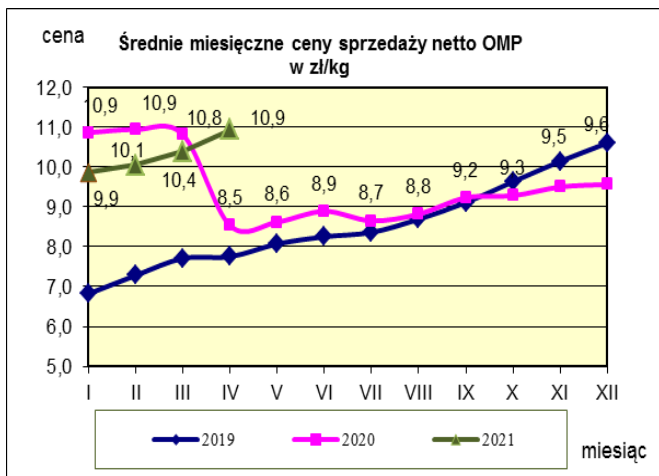
IV. MIESIĘCZNY WSKAŹNIK ZMIANY CENY PRODUKTÓW MLECZARSKICH MONITOROWANYCH W RAMACH ZSRIR w 2021r.

arkusz	Sery i twarogi		Produkty mleczarskie stałe		Produkty mleczarskie płynne	
	średnia ważona cena netto w zł/100kg	zmiana ceny [%] w stosunku do miesiąca poprzedniego	średnia ważona cena netto w zł/100kg	zmiana ceny [%] w stosunku do miesiąca poprzedniego	średnia ważona cena netto w zł/100kg	zmiana ceny [%] w stosunku do miesiąca poprzedniego
styczeń	1360	0,4	1086	-6,4	274	0,1
luty	1338	-1,6	1095	0,8	279	2,0
marzec	1332	-0,4	1246	13,7	287	2,9
kwiecień	1343	0,8	1213	-2,7	289	0,7
maj						
czerwiec						
lipiec						
sierpień						
wrzesień						
październik						
listopad						
grudzień						

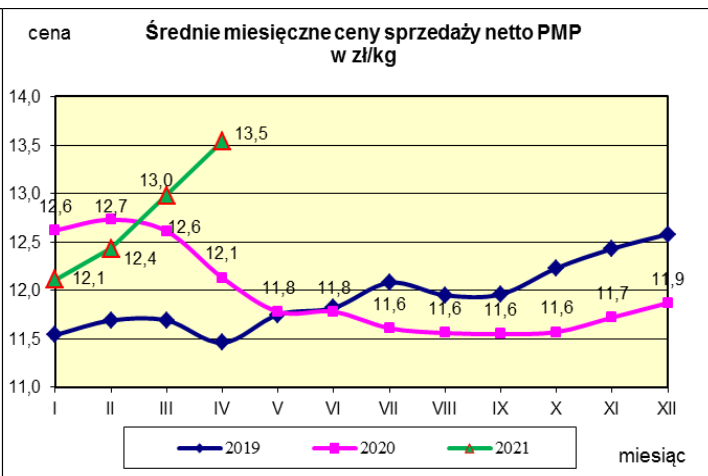
V. ŚREDNIE MIESIĘCZNE CENY SPRZEDAŻY NETTO (bez VAT) WYBRANYCH PRODUKTÓW MLECZARSKICH W PORÓWNANIU Z ROKIEM POPRZEDNIM w zł/kg.

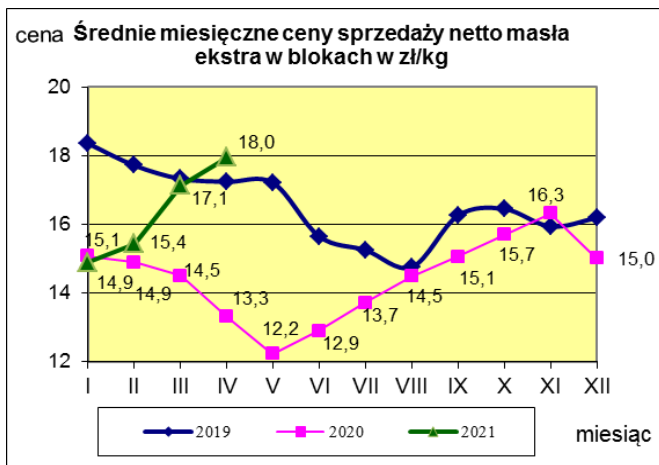
Mleko odtłuszczone w proszku.

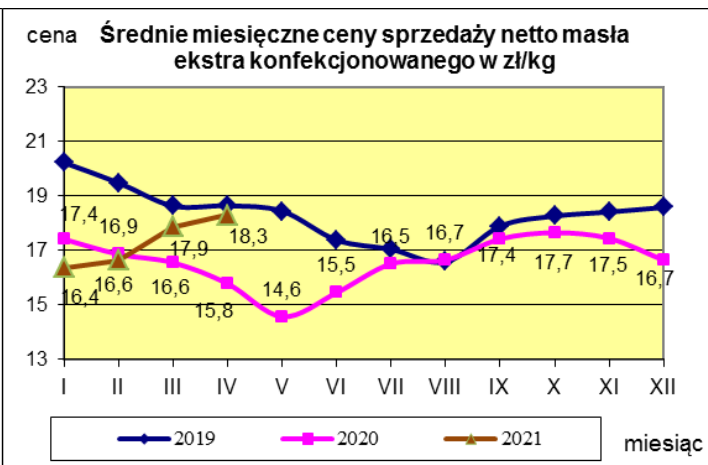
Mleko pełne w proszku.

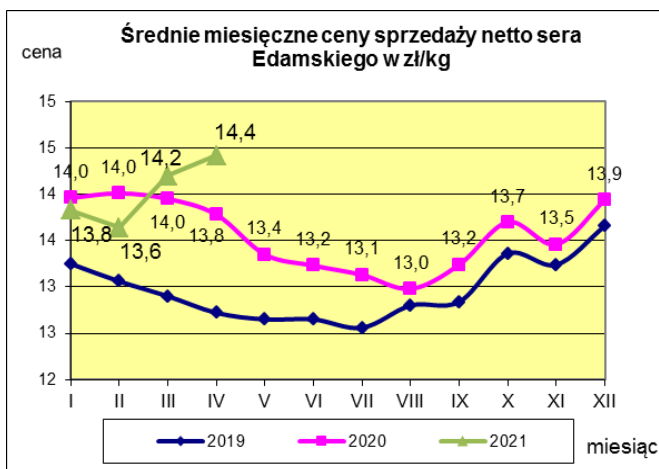
Masło ekstra w blokach.

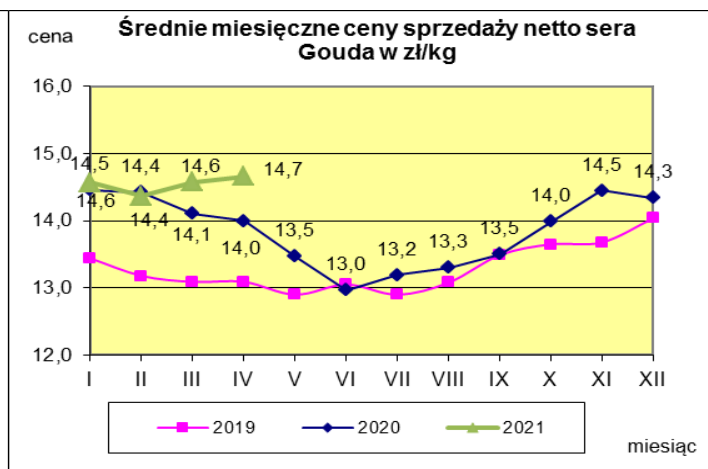
Masło ekstra konfekcjonowane.

Ser dojrzewający Edamski.

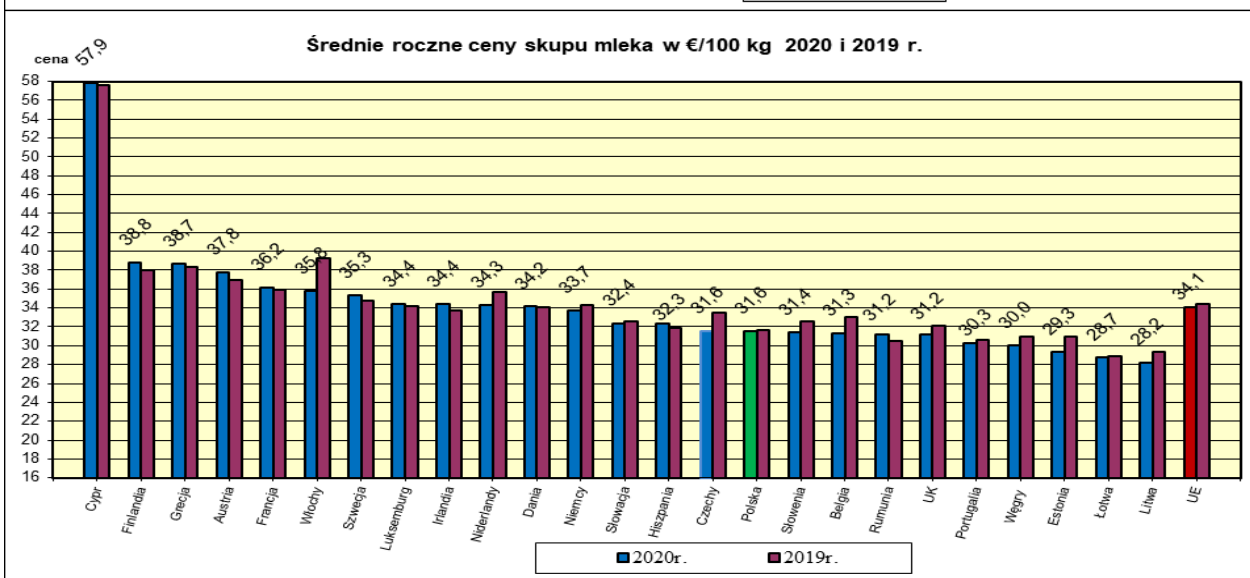
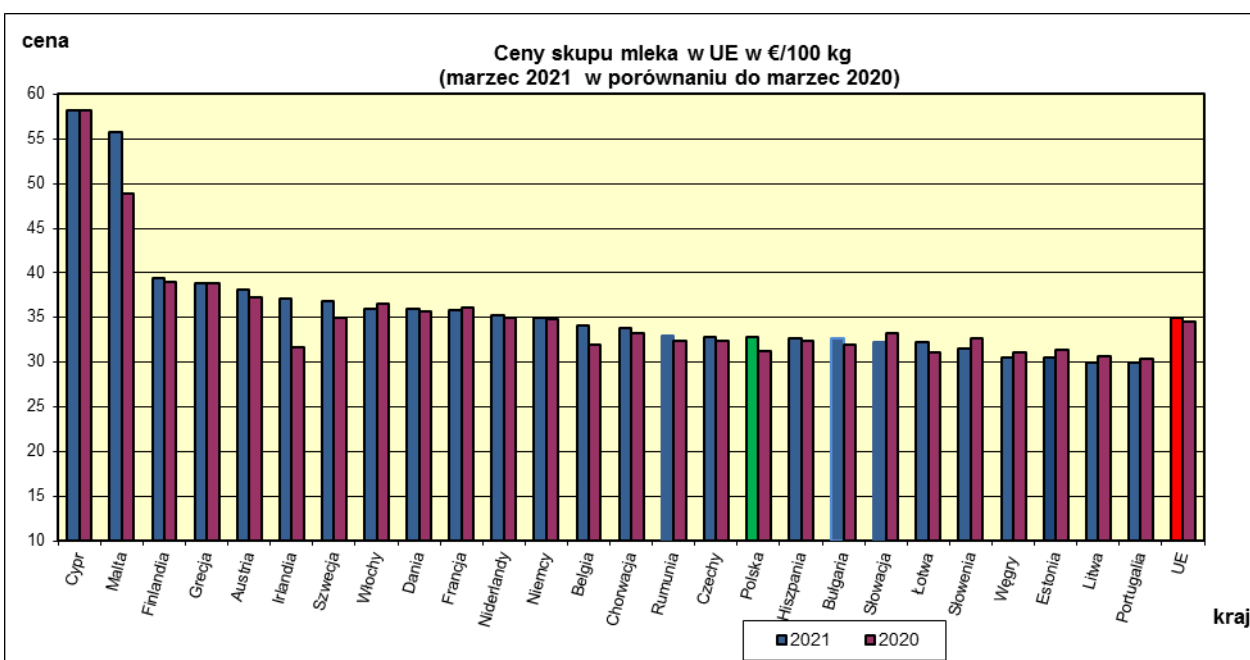
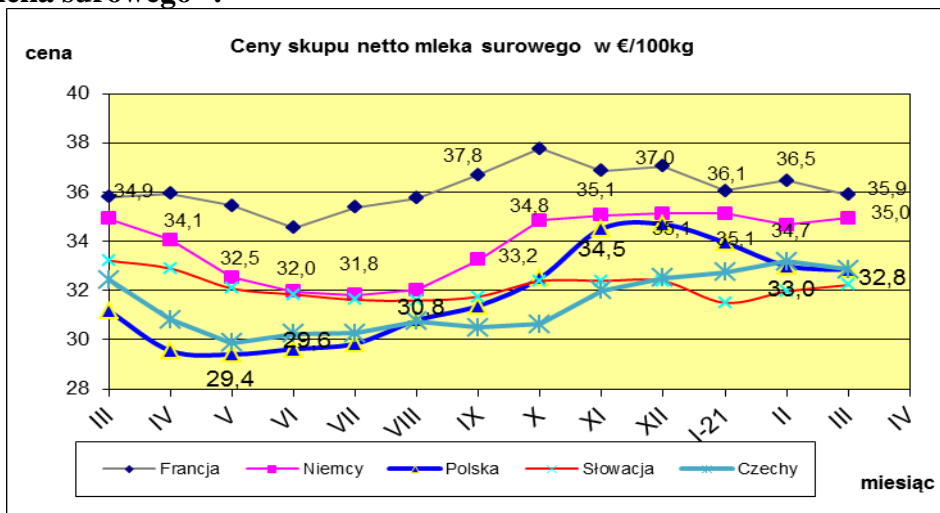

Ser dojrzewający Gouda.

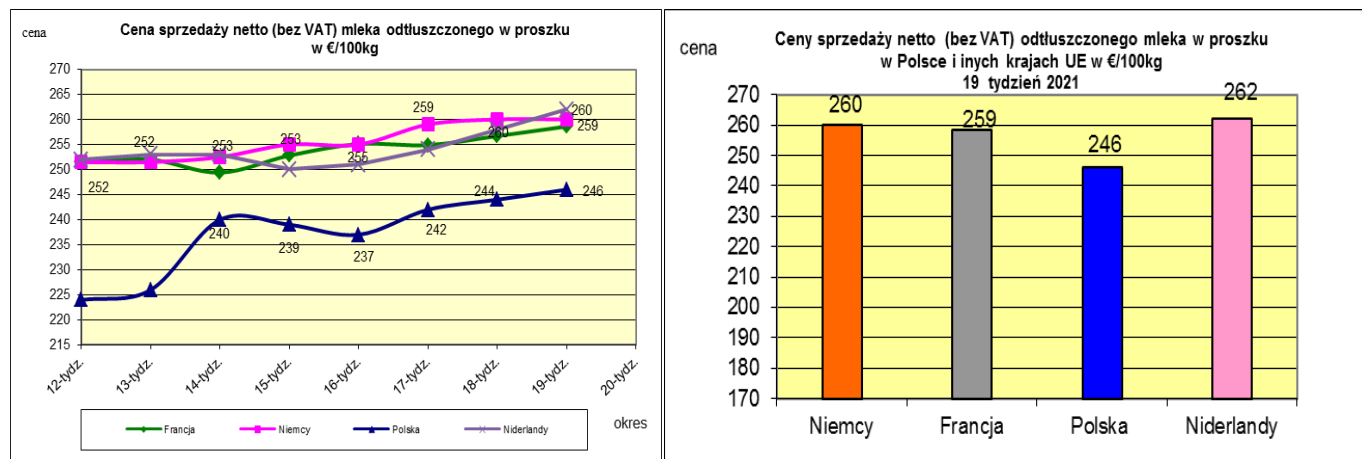
VI. PORÓWNANIE ŚREDNICH CEN NETTO (bez VAT) PODSTAWOWYCH PRODUKTÓW MLECZARSKICH W POLSCE I WYBRANYCH KRAJACH UNII EUROPEJSKIEJ.*

Ceny skupu mleka surowego**

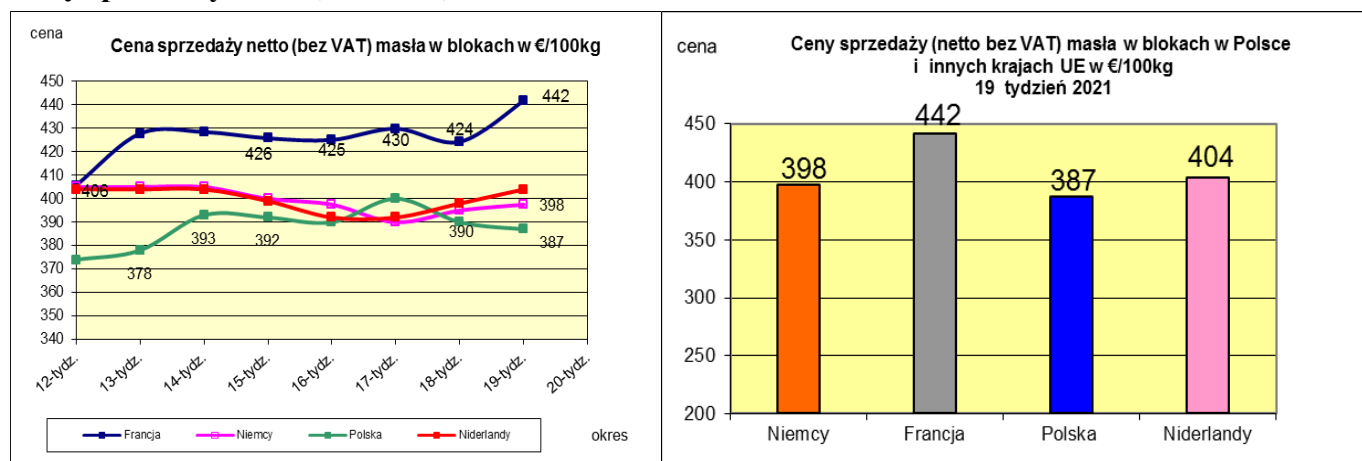

* Dane Komisji Europejskiej

Ceny sprzedaży netto (bez VAT) odtłuszczonego mleka w proszku.

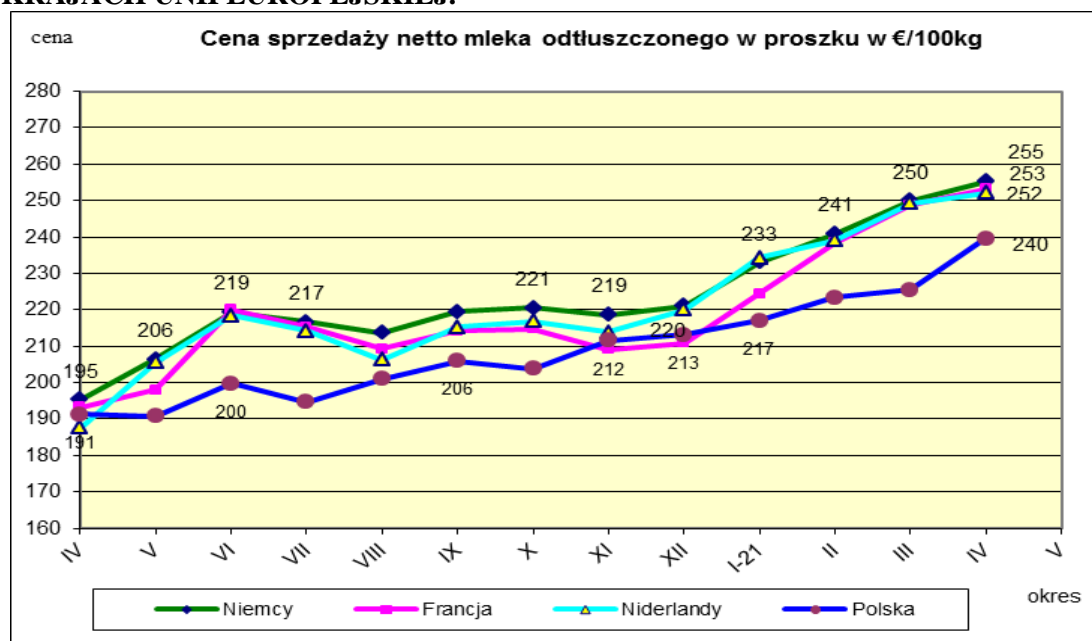

Ceny sprzedaży netto (bez VAT) masła ekstra w blokach.

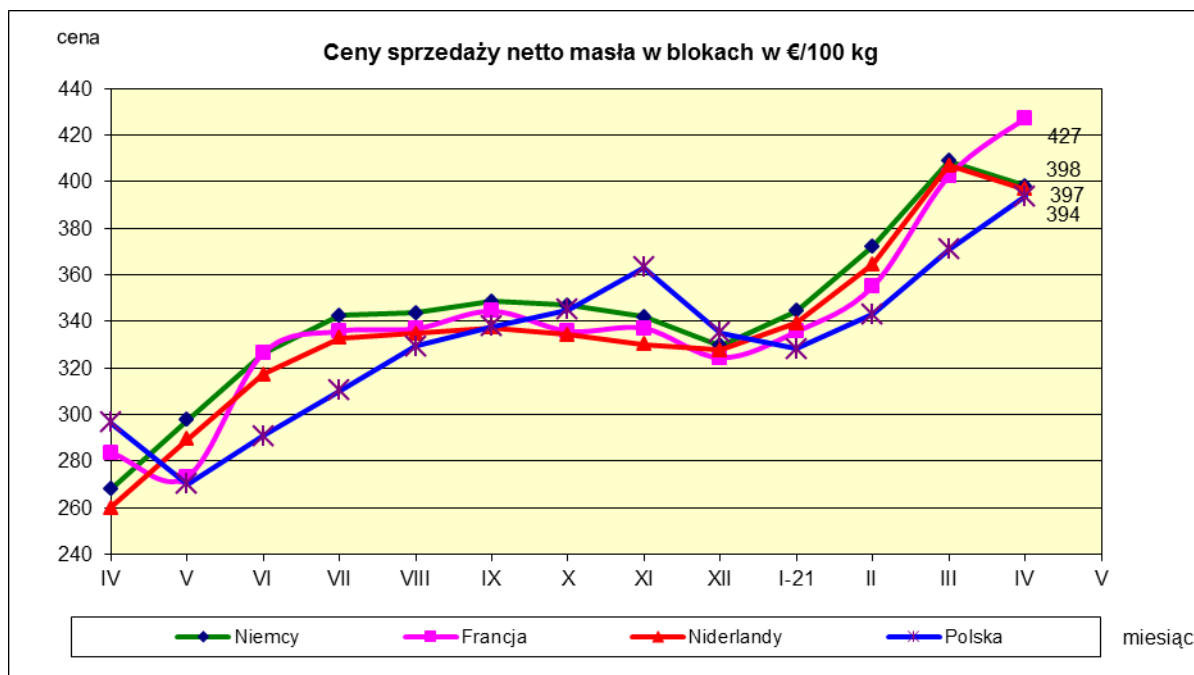

*Źródło: Clal.it, FranceAgriMer i produzuivel.nl

VII. PORÓWNIANIE ŚREDNICH MIESIĘCZNYCH CEN SPZEDAŻY NETTO (bez VAT) PODSTAWOWYCH PRODUKTÓW MLECZARSKICH W POLSCE I WYBRANYCH KRAJACH UNII EUROPEJSKIEJ.*

Wykorzystanie możliwe z dokładnym podaniem źródła

- Źródło: Clal.it i wyliczenia własne

VIII. HANDEL ZAGRANICZNY PRZETWORAMI MLECZNYMI.**

Handel zagraniczny przetworami mlecznymi w okresie: I - III 2021r. – dane wstępne.

OGÓLEM EKSPORT I IMPORT

CN	Nazwa towaru	EKSPORT/WYWÓZ					
		Wartość [tys. EUR]		Wartość [tys. PLN]		Wolumen [tony]	
		I-III 2020r.*	I-III 2021r*.	I-III 2020r.*	I-III 2021r*.	I-III 2020r.*	I-III 2021r*.
RAZEM produkty mleczarskie		551 094	541 847	2 346 781	2 442 739	412 415	428 815
0401	Mleko i śmietana, nie zagęszczone	102 955	117 250	438 443	528 567	205 834	221 033
0402	Mleko i śmietana, zagęszczone	84 545	75 343	359 750	339 593	35 682	33 781
0403	Maślanka, mleko zsiadłe i śmietana kwaśna, jogurt	30 748	32 478	130 943	146 420	30 594	26 795
0404	Serwatka, nawet zagęszczona, lub zawierająca dodatek cukru	56 562	52 251	240 919	235 593	56 976	64 221
0405	Masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka	68 546	46 555	292 013	209 909	18 821	12 755
0406	Sery i twarogi	207 738	217 970	884 712	982 656	64 508	70 230

CN	Nazwa towaru	IMPORT/PRZYWÓZ					
		Wartość [tys. EUR]		Wartość [tys. PLN]		Wolumen [tony]	
		I-III 2020r.*	I-III 2021r*.	I-III 2020r.*	I-III 2021r*.	I-III 2020r.*	I-III 2021r*.
RAZEM produkty mleczarskie		253 109	239 918	1 077 907	1 081 584	145 401	137 357
0401	Mleko i śmietana, nie zagęszczone	38 785	30 630	165 179	138 073	42 909	37 774
0402	Mleko i śmietana, zagęszczone	60 948	52 655	259 567	237 415	33 451	27 325
0403	Maślanka, mleko zsiadłe i śmietana kwaśna, jogurt	19 829	21 490	84 428	96 891	15 238	17 095
0404	Serwatka, nawet zagęszczona, lub zawierająca dodatek cukru	14 416	13 151	61 385	59 278	24 043	22 209
0405	Masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka	17 827	23 346	75 947	105 244	4 003	5 984
0406	Sery i twarogi	101 302	98 646	431 402	444 684	25 758	26 969

UNIA EUROPEJSKA 27 – EKSPORT I IMPORT

CN	Nazwa towaru	EKSPORT/WYWÓZ					
		Wartość [tys. EUR]		Wartość [tys. PLN]		Wolumen [tony]	
		I-III 2020r.*	I-III 2021r.*	I-III 2020r.*	I-III 2021r.*	I-III 2020r.*	I-III 2021r.*
RAZEM produkty mleczarskie		335 028	322 625	1 426 820	1 454 419	276 592	262 509
0401	Mleko i śmietana, nie zagęszczone	74 777	77 767	318 437	350 563	155 170	147 015
0402	Mleko i śmietana, zagęszczone	24 084	28 115	102 556	126 747	11 964	12 612
0403	Maślanka, mleko zsiadłe i śmietana kwaśna, jogurt	21 992	21 438	93 640	96 647	23 951	18 547
0404	Serwatka, nawet zagęszczona, lub zawierająca dodatek cukru	32 625	20 426	138 944	92 096	29 643	28 133
0405	Masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka	49 230	37 959	209 756	171 129	13 647	10 382
0406	Sery i twarogi	132 320	136 920	563 487	617 237	42 216	45 820

CN	Nazwa towaru	IMPORT/PRZYWÓZ					
		Wartość [tys. EUR]		Wartość [tys. PLN]		Wolumen [tony]	
		I-III 2020r.*	I-III 2021r.*	I-III 2020r.*	I-III 2021r.*	I-III 2020r.*	I-III 2021r.*
RAZEM produkty mleczarskie		236 191	236 842	1 005 848	1 067 715	139 318	136 021
0401	Mleko i śmietana, nie zagęszczone	38 687	30 630	164 759	138 073	42 845	37 774
0402	Mleko i śmietana, zagęszczone	52 160	52 117	222 155	234 986	30 103	27 096
0403	Maślanka, mleko zsiadłe i śmietana kwaśna, jogurt	19 650	21 398	83 664	96 477	15 061	16 992
0404	Serwatka, nawet zagęszczona, lub zawierająca dodatek cukru	13 651	12 708	58 129	57 279	23 140	21 670
0405	Masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka	14 241	23 346	60 664	105 244	3 312	5 984
0406	Sery i twarogi	97 802	96 643	416 478	435 656	24 857	26 505

NIDERLANDY – EKSPORT I IMPORT

CN	Nazwa towaru	EKSPORT/WYWÓZ					
		Wartość [tys. EUR]		Wartość [tys. PLN]		Wolumen [tony]	
		I-III 2020r.*	I-III 2021r.*	I-III 2020r.*	I-III 2021r.*	I-III 2020r.*	I-III 2021r.*
RAZEM produkty mleczarskie		29 028	22 842	123 627	102 961	17 057	18 348
0401	Mleko i śmietana, nie zagęszczone	464	486	1 976	2 192	589	633
0402	Mleko i śmietana, zagęszczone	1 231	4 002	5 247	18 027	585	1 979
0403	Maślanka, mleko zsiadłe i śmietana kwaśna, jogurt	825	1 202	3 513	5 420	545	797
0404	Serwatka, nawet zagęszczona, lub zawierająca dodatek cukru	14 660	9 955	62 427	44 885	12 033	12 805
0405	Masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka	9 387	3 956	39 985	17 834	2 626	1 113
0406	Sery i twarogi	2 461	3 241	10 479	14 604	678	1 022

CN	Nazwa towaru	IMPORT/PRZYWÓZ					
		Wartość [tys. EUR]		Wartość [tys. PLN]		Wolumen [tony]	
		I-III 2020r.*	I-III 2021r.*	I-III 2020r.*	I-III 2021r.*	I-III 2020r.*	I-III 2021r.*
RAZEM produkty mleczarskie		23 119	28 960	98 455	130 523	10 142	10 178
0401	Mleko i śmietana, nie zagęszczone	1 976	1 772	8 422	7 988	1 526	1 180
0402	Mleko i śmietana, zagęszczone	4 521	6 757	19 265	30 458	2 099	2 525
0403	Maślanka, mleko zsiadłe i śmietana kwaśna, jogurt	288	360	1 226	1 623	116	197
0404	Serwatka, nawet zagęszczona, lub zawierająca dodatek cukru	2 238	2 077	9 522	9 360	2 414	1 674
0405	Masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka	1 179	7 186	5 027	32 384	439	1 720
0406	Sery i twarogi	12 917	10 807	54 994	48 711	3 548	2 882

NIEMCY – EKSPORT I IMPORT

CN	Nazwa towaru	EKSPORT/WYWÓZ					
		Wartość [tys. EUR]		Wartość [tys. PLN]		Wolumen [tony]	
		I-III 2020r.*	I-III 2021r.*	I-III 2020r.*	I-III 2021r.*	I-III 2020r.*	I-III 2021r.*
RAZEM produkty mleczarskie		96 258	98 054	409 840	442 016	150 317	146 687
0401	Mleko i śmietana, nie zagęszczone	54 046	59 564	230 129	268 509	124 953	121 617
0402	Mleko i śmietana, zagęszczone	8 371	7 018	35 618	31 643	4 388	3 087
0403	Maślanka, mleko zsiadłe i śmietana kwaśna, jogurt	2 379	3 064	10 133	13 811	2 176	3 495
0404	Serwatka, nawet zagęszczona, lub zawierająca dodatek cukru	3 679	4 219	15 667	19 018	8 263	8 658
0405	Masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka	3 580	3 238	15 249	14 595	985	955
0406	Sery i twarogi	24 203	20 951	103 045	94 440	9 552	8 876

CN	Nazwa towaru	IMPORT/PRZYWÓZ					
		Wartość [tys. EUR]		Wartość [tys. PLN]		Wolumen [tony]	
		I-III 2020r.*	I-III 2021r.*	I-III 2020r.*	I-III 2021r.*	I-III 2020r.*	I-III 2021r.*
RAZEM produkty mleczarskie		87 201	83 717	371 350	377 391	49 918	44 092
0401	Mleko i śmietana, nie zagęszczone	10 023	7 693	42 695	34 672	11 719	7 318
0402	Mleko i śmietana, zagęszczone	23 397	19 987	99 640	90 101	17 074	11 819
0403	Maślanka, mleko zsiadłe i śmietana kwaśna, jogurt	7 140	8 168	30 403	36 830	4 972	6 174
0404	Serwatka, nawet zagęszczona, lub zawierająca dodatek cukru	2 836	2 479	12 076	11 173	3 741	3 401
0405	Masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka	5 250	6 918	22 359	31 200	1 126	1 797
0406	Sery i twarogi	38 556	38 473	164 177	173 415	11 286	13 583

Polski eksport i import **surowego mleka i śmietany** (kod CN 0401) według ważniejszych krajów w okresie: I - III 2021r. (dane wstępne).

EKSPORT							
I - III 2020r				I - III 2021r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	102 955	438 443	205 834	OGÓLEM	117 250	528 567	221 033
Niemcy	54 046	230 129	124 953	Niemcy	59 564	268 509	121 617
Chiny	12 130	51 657	24 535	Chiny	21 326	96 157	41 204
Litwa	4 289	18 270	8 781	Litwa	5 118	23 071	11 074
Wielka Brytania	3 192	13 600	3 907	Dominikana	3 487	15 727	7 988
Węgry	2 457	10 467	1 812	Wielka Brytania	2 943	13 268	3 409
Libia	2 419	10 307	4 849	Słowacja	2 038	9 185	1 238
Zjedn.Emiraty A	2 336	9 950	4 708	Węgry	1 796	8 094	1 199
Słowacja	2 099	8 951	1 267	Bulgaria	1 757	7 919	2 592
Rumunia	1 789	7 610	2 072	Republika Korei	1 699	7 654	3 281
Łotwa	1 652	7 039	3 727	Łotwa	1 570	7 077	3 202
Grecja	1 433	6 099	2 834	Zjedn.Emiraty A	1 444	6 508	2 858
Bulgaria	1 294	5 509	2 543	Ukraina	1 431	6 451	2 709
Ukraina	1 269	5 403	2 112	Libia	1 202	5 419	2 356
Niger	1 080	4 601	418	Republika Południowej Afryki	978	4 408	2 040
Republika Czeska	897	3 820	1 017	Chile	911	4 107	1 982
Filipiny	789	3 354	1 439	Rumunia	837	3 777	607

IMPORT							
I - III 2020r				I - III 2021r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	38 785	165 179	42 909	OGÓLEM	30 630	138 073	37 774
Litwa	20 989	89 365	21 996	Litwa	16 866	76 038	22 451
Niemcy	10 023	42 695	11 719	Niemcy	7 693	34 672	7 318
Holandia	1 976	8 422	1 526	Holandia	1 772	7 988	1 180
Belgia	1 312	5 583	1 221	Słowacja	1 013	4 565	2 256
Estonia	1 231	5 242	595	Estonia	871	3 929	488
Republika Czeska	1 117	4 762	2 653	Belgia	652	2 936	912
Słowacja	993	4 233	2 412	Republika Czeska	492	2 219	1 439
Francja	536	2 281	332	Węgry	457	2 058	1 113
Dania	293	1 250	229	Szwecja	231	1 043	316
Szwecja	125	532	73	Francja	190	858	108
Wielka Brytania	98	420	65	Irlandia	124	557	72
Austria	53	224	59	Dania	90	407	38
Łotwa	36	155	17	Włochy	82	370	32
Hiszpania	3	11	10	Austria	45	205	28
Węgry	1	3	1	Słowenia	32	144	19
				Łotwa	17	79	6

Polski eksport i import **mleka i śmietany zagęszczonych m. in. w proszku** (kod CN 0402) według ważniejszych krajów w okresie: I – III 2021r. (dane wstępne).

EKSPORT							
I - III 2020r				I - III 2021r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	84 545	359 750	35 682	OGÓLEM	75 343	339 593	33 781
Algieria	33 253	141 366	12 370	Algieria	21 019	94 738	9 750
Niemcy	8 371	35 618	4 388	Niemcy	7 018	31 643	3 087
Filipiny	3 350	14 262	1 282	Filipiny	6 258	28 184	2 750
Bułgaria	3 342	14 228	1 365	Holandia	4 002	18 027	1 979
Włochy	3 252	13 860	1 370	Chiny	3 400	15 329	1 515
Chiny	3 228	13 727	1 372	Arabia Saudyjska	3 356	15 126	1 367
Rumunia	2 161	9 216	926	Wietnam	3 312	14 935	1 458
Indonezja	1 957	8 321	814	Włochy	3 258	14 696	1 340
Arabia Saudyjska	1 633	6 954	577	Kuba	2 430	10 944	852
Jemen	1 431	6 083	583	Bułgaria	1 931	8 710	834
Wielka Brytania	1 372	5 847	693	Republika Czeska	1 916	8 641	781
Serbia	1 349	5 744	506	Rumunia	1 888	8 507	824
Tajlandia	1 341	5 728	475	Chorwacja	1 744	7 863	640
Litwa	1 234	5 255	1 075	Francja	1 329	5 990	586
Jordania	1 232	5 242	468	Jemen	1 310	5 897	600
Holandia	1 231	5 247	585	Grecja	947	4 269	436

IMPORT							
I - III 2020r				I - III 2021r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	60 948	259 567	33 451	OGÓLEM	52 655	237 415	27 325
Niemcy	23 397	99 640	17 074	Niemcy	19 987	90 101	11 819
Wielka Brytania	8 785	37 397	3 347	Francja	7 116	32 087	3 502
Litwa	7 061	30 071	3 075	Holandia	6 757	30 458	2 525
Francja	6 745	28 726	2 487	Belgia	5 367	24 215	2 149
Holandia	4 521	19 265	2 099	Litwa	3 428	15 461	1 674
Irlandia	3 584	15 278	1 490	Irlandia	2 620	11 807	1 055
Estonia	1 623	6 911	689	Estonia	1 409	6 358	634
Szwecja	1 242	5 289	1 592	Szwecja	1 323	5 965	1 448
Finlandia	867	3 689	372	Słowacja	909	4 099	361
Austria	707	3 014	248	Austria	903	4 073	412
Włochy	596	2 541	257	Republika Czeska	626	2 822	231
Belgia	478	2 036	158	Węgry	460	2 079	585
Republika Czeska	470	2 003	174	Ukraina	425	1 918	161
Portugalia	256	1 091	96	Finlandia	358	1 617	188
Dania	217	923	103	Łotwa	258	1 164	113
Rumunia	124	527	64	Włochy	246	1 109	98

Polski eksport i import **maślanki, mleka zsiadłego i śmietany kwaśnej, jogurtu** (kod CN 0403) według ważniejszych krajów w okresie: I - III 2021r. (dane wstępne).

EKSPORT							
I - III 2020r				I - III 2021r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	30 748	130 943	30 594	OGÓLEM	32 478	146 420	26 795
Wielka Brytania	5 154	21 951	4 431	Wielka Brytania	5 255	23 690	4 348
Węgry	3 886	16 552	9 710	Węgry	3 672	16 553	3 496
Litwa	3 383	14 401	2 539	Niemcy	3 064	13 811	3 495
Niemcy	2 379	10 133	2 176	Litwa	2 866	12 917	2 187
Hiszpania	1 993	8 485	1 521	Filipiny	2 357	10 625	1 213
Republika Czeska	1 631	6 947	1 582	Hiszpania	2 031	9 157	1 602
Łotwa	1 600	6 812	801	Łotwa	1 667	7 518	935
Filipiny	1 559	6 645	658	Rumunia	1 645	7 420	1 949
Rumunia	1 273	5 419	1 582	Ukraina	1 645	7 420	1 621
Estonia	1 120	4 767	529	Holandia	1 202	5 420	797
Ukraina	1 070	4 557	985	Estonia	1 138	5 127	532
Belgia	866	3 687	665	Republika Czeska	1 073	4 840	985
Holandia	825	3 513	545	Belgia	787	3 548	657
Słowacja	776	3 305	641	Arabia Saudyjska	585	2 638	288
Irlandia	498	2 120	465	Francja	478	2 154	261
Grecja	364	1 546	182	Irlandia	462	2 084	469

IMPORT							
I - III 2020r				I - III 2021r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	19 829	84 428	15 238	OGÓLEM	21 490	96 891	17 095
Niemcy	7 140	30 403	4 972	Niemcy	8 168	36 830	6 174
Belgia	4 883	20 784	5 028	Belgia	4 786	21 574	5 129
Republika Czeska	3 370	14 346	2 130	Republika Czeska	3 108	14 011	1 869
Austria	2 416	10 289	2 015	Austria	2 743	12 364	2 212
Francja	796	3 390	393	Francja	695	3 134	356
Holandia	288	1 226	116	Litwa	434	1 956	223
Hiszpania	247	1 055	124	Holandia	360	1 623	197
Irlandia	164	697	74	Irlandia	275	1 244	145
Ukraina	159	677	169	Portugalia	259	1 167	122
Estonia	112	474	64	Włochy	250	1 130	386
Litwa	111	473	49	Hiszpania	134	602	68
Włochy	30	130	11	Ukraina	92	414	103
Rumunia	30	128	42	Finlandia	80	361	42
Słowenia	22	94	18	Estonia	52	236	32
Wielka Brytania	20	86	8	Grecja	27	123	14
Bułgaria	13	57	6	Słowenia	23	103	19

Polski eksport i import serwatki, nawet zagęszczonej, lub zawierającej dodatek cukru (kod CN 0404) według ważniejszych krajów w okresie: I - III 2021r. (dane wstępne).

EKSPORT							
I - III 2020r				I - III 2021r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	56 562	240 919	56 976	OGÓLEM	52 251	235 593	64 221
Holandia	14 660	62 427	12 033	Chiny	13 656	61 574	17 501
Chiny	8 754	37 316	10 779	Holandia	9 955	44 885	12 805
Niemcy	3 679	15 667	8 263	Niemcy	4 219	19 018	8 658
Węgry	3 067	13 067	711	Indonezja	3 701	16 700	4 021
Malezja	2 324	9 884	2 660	Tajlandia	2 023	9 123	2 132
Hiszpania	2 244	9 558	1 404	Włochy	1 503	6 778	1 456
Indonezja	1 899	8 089	2 200	Maroko	1 339	6 042	931
Włochy	1 782	7 588	1 573	Malezja	1 150	5 183	1 426
Francja	1 742	7 423	1 309	Pakistan	1 062	4 781	1 081
Pakistan	1 215	5 165	1 253	Dania	1 050	4 736	1 282
Tajlandia	1 144	4 874	1 161	Myanmar (Birma)	1 009	4 550	1 162
Wietnam	1 103	4 695	1 407	India	997	4 501	304
Szwecja	911	3 882	343	Japonia	860	3 876	1 015
Myanmar (Birma)	853	3 630	885	Jemen	828	3 736	875
Irlandia	675	2 874	155	Bułgaria	770	3 475	969
Filipiny	664	2 826	1 076	Francja	554	2 496	566

IMPORT							
I - III 2020r				I - III 2021r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	14 416	61 385	24 043	OGÓLEM	13 151	59 278	22 209
Niemcy	2 836	12 076	3 741	Niemcy	2 479	11 173	3 401
Holandia	2 238	9 522	2 414	Holandia	2 077	9 360	1 674
Włochy	1 580	6 730	435	Francja	1 972	8 889	2 079
Francja	1 459	6 214	1 624	Włochy	1 290	5 815	326
Belgia	1 302	5 542	2 012	Litwa	1 219	5 496	8 838
Litwa	1 113	4 739	9 796	Belgia	1 139	5 136	1 659
Węgry	898	3 829	216	Słowacja	503	2 263	1 427
Republika Czeska	767	3 270	1 219	Irlandia	456	2 054	215
Wielka Brytania	471	2 008	534	Republika Czeska	405	1 827	877
Irlandia	454	1 936	233	Dania	335	1 513	328
Słowacja	429	1 828	1 092	Rosja	241	1 086	405
Portugalia	304	1 294	142	Węgry	230	1 036	498
Dania	159	678	82	Hiszpania	190	858	49
Białoruś	154	655	201	Finlandia	160	721	131
Ukraina	135	573	160	Chiny	160	722	89
Austria	69	292	19	Szwecja	84	376	36

Polski eksport i import **masła oraz innych tłuszczów otrzymany z mleka** (kod CN 0405) według ważniejszych krajów w okresie: I - III 2021r. (dane wstępne).

EKSPORT							
I - III 2020r				I - III 2021r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	68 546	292 013	18 821	OGÓLEM	46 555	209 909	12 755
Holandia	9 387	39 985	2 626	Republika Czeska	8 934	40 267	2 474
Republika Czeska	8 878	37 853	2 595	Rumunia	5 906	26 612	1 581
Rumunia	7 832	33 380	2 140	Holandia	3 956	17 834	1 113
Ukraina	6 117	26 054	1 726	Litwa	3 368	15 184	915
Słowacja	4 640	19 782	1 298	Niemcy	3 238	14 595	955
Litwa	3 966	16 905	1 061	Słowacja	3 154	14 232	860
Niemcy	3 580	15 249	985	Serbia	3 013	13 589	882
Maroko	2 436	10 366	723	Łotwa	2 609	11 762	733
Francja	2 261	9 617	680	Włochy	2 212	9 985	573
Łotwa	2 237	9 527	592	Wielka Brytania	1 467	6 612	349
Belgia	1 993	8 482	559	Węgry	1 013	4 565	247
Arabia Saudyjska	1 626	6 934	353	Ukraina	979	4 411	266
Wielka Brytania	1 445	6 158	305	Francja	847	3 823	241
Serbia	1 321	5 629	336	Izrael	722	3 256	189
Mołdowa	1 147	4 887	317	Azerbejdżan	659	2 979	197
Turcja	1 085	4 611	306	Dania	606	2 740	173

IMPORT							
I - III 2020r				I - III 2021r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	17 827	75 947	4 003	OGÓLEM	23 346	105 244	5 984
Niemcy	5 250	22 359	1 126	Holandia	7 186	32 384	1 720
Wielka Brytania	3 587	15 283	690	Niemcy	6 918	31 200	1 797
Belgia	2 540	10 824	600	Finlandia	2 300	10 370	669
Irlandia	1 502	6 402	316	Irlandia	1 558	7 021	303
Dania	1 251	5 330	268	Dania	1 151	5 188	293
Holandia	1 179	5 027	439	Włochy	1 131	5 097	344
Finlandia	571	2 429	137	Belgia	1 118	5 041	375
Włochy	569	2 419	115	Francja	923	4 159	239
Francja	409	1 744	88	Austria	436	1 969	86
Litwa	345	1 467	84	Litwa	364	1 639	86
Austria	339	1 445	66	Hiszpania	218	980	62
Łotwa	104	441	32	Słowacja	40	181	9
Szwecja	82	349	21	Republika Czeska	4	16	1
Słowacja	64	273	13	Stany Zjednoczone	0	0	0
Chorwacja	29	122	6				
Republika Czeska	7	32	1				

Polski eksport i import serów i twarogów (kod CN 0406) według ważniejszych krajów w okresie: I – III 2021r. (dane wstępne).

EKSPORT							
I - III 2020r				I - III 2021r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	207 738	884 712	64 508	OGÓLEM	217 970	982 656	70 230
Niemcy	24 203	103 045	9 552	Republika Czeska	22 225	100 188	6 850
Republika Czeska	23 525	100 190	7 042	Niemcy	20 951	94 440	8 876
Ukraina	18 343	78 126	4 940	Ukraina	20 087	90 573	5 588
Włochy	13 702	58 355	3 725	Włochy	17 954	80 951	5 528
Wielka Brytania	13 149	56 022	4 199	Wielka Brytania	16 471	74 245	4 818
Słowacja	12 831	54 632	3 842	Arabia Saudyjska	12 972	58 471	4 220
Rumunia	10 470	44 592	3 905	Rumunia	12 610	56 848	5 011
Arabia Saudyjska	10 371	44 185	3 132	Słowacja	12 077	54 438	3 773
Węgry	7 748	33 010	2 284	Węgry	7 731	34 853	2 422
Hiszpania	7 484	31 875	2 205	Litwa	6 169	27 813	1 994
Litwa	5 785	24 632	1 887	Belgia	5 377	24 242	1 509
Dania	4 481	19 089	1 046	Dania	4 695	21 163	1 080
Izrael	4 414	18 789	1 215	Hiszpania	4 561	20 558	1 385
Bułgaria	3 771	16 063	1 159	Libia	4 018	18 114	1 367
Libia	3 477	14 809	1 127	Bułgaria	3 843	17 328	1 251
Łotwa	3 257	13 870	968	Panama	3 817	17 209	1 208

IMPORT							
I - III 2020r				I - III 2021r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	101 302	431 402	25 758	OGÓLEM	98 646	444 684	26 969
Niemcy	38 556	164 177	11 286	Niemcy	38 473	173 415	13 583
Holandia	12 917	54 994	3 548	Włochy	11 846	53 412	1 795
Włochy	11 200	47 698	1 716	Holandia	10 807	48 711	2 882
Republika Czeska	6 988	29 763	1 810	Republika Czeska	6 250	28 182	1 725
Dania	5 818	24 777	1 699	Dania	6 133	27 646	1 826
Francja	5 758	24 516	1 391	Francja	6 049	27 267	1 405
Wielka Brytania	3 150	13 436	813	Hiszpania	3 192	14 395	384
Hiszpania	3 055	13 015	371	Litwa	2 330	10 505	416
Litwa	2 671	11 373	437	Grecja	2 193	9 891	378
Grecja	2 191	9 330	410	Cypr	1 796	8 096	246
Węgry	1 540	6 562	298	Węgry	1 411	6 359	249
Cypr	1 342	5 714	182	Irlandia	1 231	5 550	285
Belgia	1 116	4 751	334	Belgia	1 199	5 403	328
Finlandia	878	3 743	287	Estonia	973	4 384	301
Łotwa	729	3 102	230	Wielka Brytania	930	4 186	201
Słowacja	659	2 805	209	Zjednoczone Kr.	846	3 814	238

** Źródło: Ministerstwo Finansów.

Biuletyn „*Rynek mleka*” ukazuje się w każdy czwartek.

Wydawca:

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Departament Rynków Rolnych.

ul. Wspólna 30 00-930 Warszawa

Internet: [strona ZSRIR](#) E-mail: biuletyn@minrol.gov.pl

Autor:

Dariusz Banasiewicz, tel. (022) 623-12-01

E-mail Dariusz.Banasiewicz@minrol.gov.pl

Warunki otrzymywania biuletynu:

Biuletyn udostępniany jest wszystkim zainteresowanym bezpłatnie.